

nobenem oziru. Pripoveduje se nam, da so hoteli nemčurji že takrat ustanoviti „šulverein“ in šulvereinsko šolo. Baron Mac Nevin pa je bil zoper to in jim je bil odločno rekel: Nemškega „šulvereina“ ni treba v našem trgu, to je prajzovsko društvo. Saj tega tudi noben nemčur ne more tajiti, da dobiva to društvo v resnici obilo denarja iz Prajzovskega. S temi prajzovskimi penazi pridobivajo in kupujejo si Judaže Iškarijote, kakor živino.

Namen šulvereinske šole je ta, da bi naši slovenski otročiči pozabili svoj materinski jezik, da bi začeli zaničevati in zasramovati vse, kar je slovenskega. Ne samo to. Šulvereinske šole so brezverske šole. Njihovi učitelji so zagrizeni sovražniki vsega, kar je pošteno-krščanskega. Očetje in matere, vprašam vas, kaj če postati iz otroka, ako bo že v mladosti začel zaničevati sveto krščansko vero in božje postavé? Človek brez vere je hušji od stekle živine. Stariši, ki so svojega otroka dali vpisati v šulvereinsko šolo, prodali so ga, kakor Judaž Iškarijot svojega učenika Jezusa Kristusa. Gorjé očetu, gorjé materi, ki sta namenjena zrediti svojega otroka za brezverneža! Prav se jima bo zgodilo in pravično bode jima plačilo, ako bo jih enkrat njihov lastni otrok na grobu preklinjal — po nemškem, ne pa, da bi za njih molil in prosil — po slovenskem.

Kar vas je slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj, vsi na noge, vsi na delo! Nemški „šulverein“ je požrešna pijavica, ki je žejna samo slovenske krvi. Sosed deluj pri sosedu, znanec pri znanu, botra pri botri, prijateljica pri prijateljici, da rešimo naših nedolžnih otročičev iz nemčurskega žrela! Očetje in matere, usmilit se svoje lastne krvi, ne bodite Judaži Iškarijoti svoje dečice!

—e.

Peti občni zbor društva „Kmetovalec“.

Bodi mi dovoljeno opisati peti občni zbor društva „Kmetovalec“ v Gotovljah. Ni še dolgo, kar se je v naši občini ustanovilo prekoristno kmetijsko društvo z imenom „Kmetovalec“. Da pa je naše mlado, komaj leto staro društvo potrebno, koristno, z eno besedo dobro, kaže nam občno zanimanje našega kmetijskega, kakor olikanejšega ljudstva za njegovo delovanje; kajti pri občnih zborovih, katerih sklicuje društveni odbor vsako leto najmanj štiri, vidimo v svoje veliko veselje čem dalje, večje število domačih, kakor tudi tujih gostov. Tako je bilo tudi pri V. obcnem zboru, katerega je društveni odbor za dne 8. septembra t. l. ob 3. uri popoldne sklical v gostilno g. Ivan Kopriva.

In res, da smem trditi, zbralo se nas je ta dan zopet nad dve sto. Počastili so nas z dohodom mnogi blagi gostje, došlo je veliko odličnih gg. Celjanov in Žalčanov, Grižanov

in Pireščanov, Ložničanov in Vrbenčanov in drugi iz bližnjih vasi; počastil nas je s pohodom visokorodni g. baron Ed. Gutschreiber s svojo blagorodno gospo; večina zbrala se pa je domačih, za dobro vnetih vaščanov. Ker je bil izvanredno lep dan, pripravil nam je g. Kopriva zunaj na prostornem dvoru veliki, lepo postavljeni šotor, katerega so nekatera vaška dekleta okusno z venci in cveticami nakitila. Pred vhodom stale so z venci ovite maje z zastavami, med njimi pa se je v cveticah zibal pozdrav: „dobro došli!“ Raz strehe pa so mogočno plapolale avstrijske in slovenske zastave. Društveni predsednik, Ant. Pad. Goršek s kratkim nagovorom in pozdravom otvori zborovanje. Kmalu potem gosp. Jelovšek, okrajni živinozdravnik, izvrstno in prepričevalno govoril o živinoreji. Žal, da Vam, dragi bralci, njegovega govora ne morem zapisati, kajti moj pomnež je preredit za to, da bi si toliko obširen govor zapomnil; le škoda, da ni govora hitro kdo zapisoval in bi se lahko v občno korist tukaj posebej objavil.

Društveni tajnik poročal nam je dalje o društvenem delovanju. Udov šteló je društvo pred zborovanjem 87, dohodkov imelo je 128 fl. 73 kr., stroškov 113 fl. 34 kr., preostane gotovine 15 fl. 93 kr. Zraven ima tudi še v „Društvenem domu“ nad 120 knjig in časnikov, škropilnico in nov nasad dveletnih divjakov v „društvenem vrtu“, kateri so zdaj že okolirani. Okoliranje se nam je pod vodstvom gospoda A. Petriček, kolikor se da že zdaj videti, prav dobro izšlo. Po društvenem poročilu nastopi naš „kmetijski pesnik“ in nam sam svojo najnovejšo pesem deklamuje, s katero prav lepo stare in mlade za društvo vnema in k pristopu vspodbuja. Sledilo mu je ploskanje in splošnja veselost. Vpisalo se je za tem precej novih udov, letnine pa se je tudi nabralo in tako bode odboru mogoče toliko potrebno travniško brano kupiti, katero si bodo udje društva „Kmetovalec“ izposojevali.

Po vpisovanju udov izvolil se je jednoglasno sledeči novi odbor: g. Ant. Pad. Goršek, predsednikom, g. Ant. Cilenšek, predsednikovim namestnikom, g. Davorin Antloga, tajnikom, g. Franc Baš ml., blagajnikom, g. Blaž Brinovec in g. Mihael Zagode, odbornikoma. Vsi vneti za napredek umnega kmetijstva. Živel! Zdaj pa je nastopil prvič domači mešani zbor. Zapel je prav milodoneče 1. S. Gregorčičevo, od dr. Ipavica vglášeno krasno pesem „Nazaj v planinski raj“. 2. Fr. Sr. Vilharjevo „Večerna“. 3. Dr. Jenkotovo „Tiha luna“. Vmes pa je pel, lepo se vrsteč, tudi domači četverspev (Quartet) krasne slovenske pesmi. Tukaj se je pokazalo zopet, kaj vse se lahko z nevtrudljivostjo stori, ker domačini in tujci bili so osupnjeni slišavši na deželi iz kmečkih grl

tako izborna vbrano petje; v dokaz temu bilo je brezmejno ploskanje in odobravanje, morali so pesmi ponavljati.

Zatorej ne štejte mi v greh, če Vas, dragi bralci in domoljubi slovenski, zopet in zopet opominjam in kličem in klical bi rad, da bi se slišalo do skrajnih mej mile nam širne domovine: ustanavljajte si pevška društva, kajti z eno samo miloglasno pesmijo mnogokrat dosežete več, kakor s celo kopico besed in govorov. Petje blaži um in srce! G. J. Antloga je slednjič še prav izvrstno deklamoval S. Gregorčičovo krasno poezijo „Olki“. Zborovanje zaključil je okoli 7. ure zvečer društveni predsednik z napitnico do Njih veličanstva svetlega cesarja in vsi zapeli smo stojé cesarsko himno. Tako so nam zopet le prehitro minile vesele ure V. občnega zbora in ko smo se po prostej zabavi ločili klicaje: na svidanje drugoč, razšli smo se vsaki na svoj dom. Gotoveljski.

Gospodarske stvari.

Žito v kašči.

Letos je sploh malo žita in še to ni prelepo, kar ga je; po nekih krajih pa je po vrhu spravljeno še v času, ko je bilo veliko dežja: — vse to nas resno opominja, naj skrbimo, da si obdržimo vsaj to malo žita, kar ga imamo, zdravega, v polno kaljivi moči. Vsacemu pa je znano, da se mora žito, ki se hrani v kašči, od časa do časa premešati, tako rekoč preveriti, sicer se ga prime plesnjiva glivica in to mu napravi neprijeten in grenek okus. Le-ta še preide potlej tudi v moko. Kolikor manj je bilo žito suho, ko si ga spravil v kaščo, toliko večkrat ga je treba premešati, pa tudi, če ga je veliko na kupu, t. j. če je kašča globoka, kaže žito, še tem večkrat premešati. Za to premeševanje je najbolje orodje lesena lopata.

Da-si pa je to pravilo znano, vendar še se pripelje vedno veliko plesnjivega žita na trg na škodo prodajalca pa tudi kupcu. Kdo bode pač kupil žito, ki je plesnjivo, po duhu že neprijetno? Tedaj premešati in to večkrat je treba žito, kedar leži v kašči. Ali ni vse eno, v katerem času in kolikokrat da ga človek prekoplje. V pozni jeseni in pa v zimi, ko je blizo enako mrzlo, je zadosta, če se v vsacem drugem meseci premeša po enem kratu, drugače pa je v zimi proti spomladi in potlej v spomladi sami. V tem času kali že žito, ki je vsejano, in v kašči se mrzlota ogne gorkoti in sedaj je tisti čas, da v vsacih štirinajstih dnevih naj premešamo žito, če ga hočemo obvarovati plesnobe.

Resnica, v tem času gre kmetovalcu trdo za čas, vendar pa še dobi toliko časa, ako le hoče, da si prekoplje žito v kašči. Tega je treba

pa tje do začetka maja; če se je dotlej večkrat prekopalo, potem ostane že lahko na miru, more biti celo poletje. Ni se treba bati, da splezni ali sploh, da vzame slab duh na-se. Se ve, da pa more kašča biti na suhem, zračnem kraju, ne pa v kaki zaduhli kleti.

Navod slov. učiteljem, ki nameravajo v počitnicah obiskati Praško razstavo.

1. Naznanite vsaj jeden teden dni pred odhodom odboru „Pedagogijskega društva“ v Pragi svoj prihod z naslovom: „Slavnému ubytovacímu výboru Paedagogické Jednoty v Praze. Prag. Bubny, VII. č. 490“, da dobite v Bubenskej meščanskej šoli stanovanje za 30 kr. na dan. Odgovora ni treba zahtevati.

2. Ostanite v Pragi več dni, da si ogledate njene znamenitosti, osobito kraljevski grad Hradčani z vsemi ogromnimi dvoranami, kraljevskimi grobovi in z insignijami českega kraljestva.

3. Pojdite v razstavo vže zjutraj ali najpozneje ob eni uri popoldne, inče si ne morete do 9. ure vsega ogledati. Razstava je otvorena do meseca novembra.

Sejmovi. Dne 3. oktobra v Tilmiču. Dne 5. oktobra v Artičah, na Dobrni, v Dolu, v Jurklostru, pri sv. Heleni, v Št. Lenartu v slov. gor. in v Žalci. Dne 6. oktobra v Radgoni in v Pišecah. Dne 7. oktobra v Obrajni. Dne 8. oktobra v Podsredí, v Orešji pri Brežicah.

Dopisi.

Od sv. Jurija ob Ščavnici. (Bralno društvo) naše priredilo je 6. septembra t. l. svojo običajno poletno veselico ali „Besedo“. Prav lepo navado upeljal je lansko leto naš domačin visokošolec gosp. Jakob Žmave, da je zbral vse dijake, kateri so v obližji na počitnicah vsak teden k literarnim vajam, pri katerih so se vršili govori in predavale pesmi naših najboljših pesnikov. Na podlagi teh vaj priredilo je tukajšnje bralno društvo že lansko poletje „Besedo“, s poljudnim govorom o kmečkih puntih pri Brežicah, h kateremu govoru se je predavala na ta snov se naslanjajoča izborna Aškro-eva „Stara pravda“. Letos priredilo je pa to društvo na podlagi istih vaj „Besedo“, pri kateri nam je osmošolec g. Anton K. v jedrnatih besedah naslikal turške boje po Slovenskem, katera doba je v naši zgodovini najžalostnejša, pa tudi najslavnejša. Povdarjal je, da so imele turške vojske, čeprav same ob sebi grozovite, za vse Slovence vsaj to dobro posledico, da so se Slovenci v teh tužnih časih spoznali med seboj kot eden narod, pa tudi z našimi brati Hrvati, katerim so prišli v stiskah večkrat pomagat. Bolj obširno opisal